

ZIB Handboek

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
Onderzoekstraject Zorgleerling in beeld	3
Verantwoordelijkheden basisscholen en vo-scholen (Koers VO)	4
ISK of ZIB bij de overstap van po naar vo?.....	4
2. Kalender	5
3. Toelichting op de agenda	6
Benodigde acties als het onderzoeksbureau een IQ-test afneemt	7
Benodigde acties als de basisschool een IQ-test afneemt.....	10
4. Veelgestelde vragen, de antwoorden zijn te vinden op de ZIB-pagina	13
5. Documenten die op de ZIB-pagina te vinden zijn:	14

1. Algemeen

Onderzoekstraject Zorgleerling in beeld

Onderzoekstraject 'De zorgleerling in beeld' is voor leerlingen in het basisonderwijs die in het voortgezet onderwijs mogelijk in aanmerking komen voor praktijkonderwijs (pro) of vmbo met leerwegondersteuning (lwoo).

Het doel van dit traject is om de po-vo overstap van leerlingen met deze ondersteuningsbehoefte soepel te laten verlopen. Het traject vindt plaats van mei groep 7 t/m februari groep 8. ZIB is de eerste stap in het proces van [De OverstapRoute](#); deze stap staat ook op de OverstapRouteKaart voor ouders.

Tijdens het ZIB-traject neemt de basisschool didactische toetsen en eventueel sociaal-emotionele vragenlijsten (SE) af, die op het actueel overzicht *Toegestane Screenings- en Testinstrumenten lwoo en pro* staan. De uitslagen hiervan neemt de basisschool op in het Onderwijskundig Rapport (OKR) van de leerling in de po-vo module van Onderwijs Transparant (OT).

De vo-school vraagt - ná de aanmeldperiode van De OverstapRoute - op basis van de gegevens in het OKR een [pro-tlv of lwoo-aanwijzing](#) aan bij het samenwerkingsverband (Koers VO). Hiervoor heeft de vo-school óók IQ-gegevens nodig. De afname van – nog benodigde - IQ-testen vindt eveneens plaats tijdens het ZIB-traject.

De IQ-testen kunnen worden afgenomen door een onderzoeksbureau (de CED-groep of Expertisecentrum Eenheid Zorg) óf door de basisscholen zélf – onder voorwaarden en tegen een vergoeding van de kosten door Koers VO. Zie hiervoor de deelnamebeschrijvingen om zelf IQ-testen af te nemen. U kunt ze ook vinden op de [ZIB-pagina](#) onder het kopje [Praktische Informatie](#).

N.B. 1. Als er al geldige IQ-gegevens in het dossier van de leerling aanwezig zijn (dus op het moment dat de vo-school de aanvraag* voor een pro-tlv of lwoo-aanwijzing doet: niet ouder dan 2 jaar), hoeft er niet opnieuw een IQ-test afgenomen te worden. Deze leerlingen worden dus ook niet getest door de basisschool zelf of aangemeld voor ZIB bij het onderzoeksbureau.

** In de meeste gevallen zal de vo-school in de periode april – juli de aanvraag voor een pro-tlv of lwoo-aanwijzing doen. In sommige gevallen gebeurt dit nog in de maand september.*

N.B. 2. Voor vso-3 (zml en Recon/Mytyl) en voor praktijkonderwijs of vmbo binnen het vso-4 wordt géén IQ-test in het kader van ZIB afgenomen.

- Als u twijfelt over zml of pro en is er toch de behoefte om toch binnen ZIB een IQ-test af te laten nemen? U kunt in dat geval dan een e-mail met onderbouwing sturen naar deoverstaproute@koersvo.nl. Pas na akkoord van De OverstapRoute kunt u de leerling aanmelden voor een IQ-test bij het onderzoeksbureau of in dat kader zelf een IQ-test afnemen die vergoed wordt door Koers VO.

- Alleen als nog niet duidelijk is of de leerling naar regulier praktijkonderwijs / vmbo-met-lwoo gaat uitstromen of naar vso-4, kan een IQ-test in het kader van ZIB worden afgenomen. Hier is géén toestemming vooraf voor nodig.

Verantwoordelijkheden basisscholen en vo-scholen (Koers VO)

De afname van goedgekeurde didactische toetsen en eventuele SE-vragenlijsten, is de verantwoordelijkheid van de basisscholen. De toetsgegevens mogen bij aanvraag van de pro-tlv of lwoo-aanwijzing niet ouder dan één jaar zijn; *als de aanvraag door de vo-school ná 1 februari gedaan wordt, dan mogen de toetsresultaten niet ouder dan een half jaar zijn.*

De basisschool zorgt er tevens voor dat de schoolloopbaan in het OKR in OT vanaf groep 3 volledig is ingevuld. Dit is nodig voor de juiste DLE-berekening. Wanneer er geen DLE-berekening te zien is, moet de basisschool deze handmatig invoeren. Zie hiervoor de OT-training 'Webinar ZIB' op de berichtenpagina van OT.

De vo-scholen zijn verantwoordelijk voor de benodigde IQ-gegevens; deze mogen niet ouder zijn dan twee jaar. De vo-schoolbesturen hebben de afname van toegestane, passende IQ-testen belegd bij Koers VO via het ZIB-traject.

ISK of ZIB bij de overstap van po naar vo?

Als een leerling nog recht heeft op een schakelklas (ISK) in het vo – ook op het niveau van pro of vmbo – wordt er geen IQ-test binnen ZIB afgenomen, maar krijgt de leerling via Koers VO een aparte ISK-test. Aanmelden voor de ISK-test gebeurt via de povo-module van OT onder Zorgprocedure – Aanmeldingen ISK, indien mogelijk vóór 1 januari.

Meer informatie over ISK, evenals de toestemmingsverklaring ouders voor deelname aan de ISK test, is te vinden op de pagina [Naar ISK](#).

Voor de afweging ISK of NT2 bij de po-vo overstap hebben de samenwerkingsverbanden po en Koers VO een [kader](#) opgesteld met een [stroomschema](#).

Bij twijfel over ZIB of ISK kan de basisschool bij voorkeur inloggen in een online vragenuurtje van De OverstapRoute. Wanneer dit niet mogelijk is kan er ook een e-mail worden gestuurd naar deoverstaproute@koersvo.nl

2. Kalender

Tijdpad 2026-2027	ZIB Kalender voor basisscholen (inclusief afweging ZIB of ISK)	
	Benodigde acties als het onderzoeksbureau een IQ-test afneemt	Benodigde acties als de basisschool een IQ-test afneemt
Vanaf april 2026	De OverstapRoute informeert basisscholen over de procedres ZIB en ISK	
Mei - Juli 2026	De basisschool informeert ouders van leerlingen in groep 7 over de overstap naar praktijkonderwijs, vmbo met lwoo of ISK en licht de procedures ZIB en ISK toe De basisschool informeert ouders of hun kinderen in aanmerking komen voor een IQ test in groep 8 in het kader van ZIB. Ófwel door een onderzoeksbureau, ófwel door de basisschool zelf	
Mei - September (uiterlijk 1 oktober) 2026	Basisscholen vragen ouders toestemming voor de afname van de IQ-test d.m.v. de Toestemmingsverklaring 1 - deelname ZIB 2026-2027 Als er al geldige IQ-gegevens in het dossier aanwezig zijn, wordt de leerling niet aangemeld voor ZIB, tenzij hiervoor toestemming is van De OverstapRoute De basisschool vult het aanmeldformulier in OT in (inclusief een volledige schoolloopbaan -> groep 1 t/m 8 en eventuele doublures!) De basisschool actualiseert de Schoolcontactpersoon ZIB in OT	De nieuwe deelnameverklaring ADIT/NIO of de deelnameverklaring Pilot WISC-V/SON-R worden uiterlijk 18 september 2026 ondertekend opgestuurd naar De OverstapRoute via deoverstaproute@koersvo.nl Basisscholen vragen ouders toestemming voor de afname van de IQ-test d.m.v. een eigen toestemmingsverklaring of door gebruik te maken van de toestemmingsverklaring van A-VISION Als de Adit niet passend is, neemt de basisschool hierover contact op met De OverstapRoute Na toestemming wordt voor de leerling het aanmeldformulier in OT ingevuld
Oktober - December 2026	Het onderzoeksbureau neemt een IQ-test af Komt een leerling op basis van het B8 toetsmoment alsnog in aanmerking voor vmbo met lwoo (of pro)? Dan meldt de basisschool deze leerling vóór de kerstvakantie aan bij het onderzoeksbureau via het aanmeldformulier in OT	De basisschool neemt een IQ-test af Als de basisschool zelf een WISC-V of SON-R afneemt vraagt zij vooraf toestemming aan De OverstapRoute. De basisschool stuurt het verzoek met onderbouwing en vermelding van OT-ID naar deoverstaproute@koersvo.nl Komt een leerling op basis van het B8 toetsmoment alsnog in aanmerking voor vmbo met lwoo (of pro)? Dan neemt de basisschool, voordat het OKR op definitief wordt gezet een IQ-test af
Juni 2026 - uiterlijk 24 maart 2027 (vóór het definitieve schooladvies)	De basisschool vraagt aan ouders toestemming om de rapportage over het IQ-onderzoek aan het OKR in OT toe te voegen voor de vo-school	
Juni 2026 - uiterlijk 24 maart 2027	Indien nodig of wenselijk neemt de basisschool een (toegestane) SE-vragenlijst af	
Januari 2027 - uiterlijk 24 maart 2027	Tussen 10 en 31 januari stelt de basisschool een voorlopig schooladvies op. Uiterlijk 24 maart stelt de basisschool een definitief schooladvies op, nadat de uitslag van de Doorstroomtoets bekend is	

3. Toelichting op de agenda

Vanaf april 2026

De OverstapRoute informeert de basisscholen, via de [ZIB-pagina](#) en De OverstapRoute Mailings, over de procedures ZIB en ISK. Het startbericht ZIB wordt voor de zomervakantie verzonden naar de basisscholen en is ook terug te vinden op de [ZIB-pagina](#).

De trainingen van OT over de basisschoolrol (inclusief Webinar ZIB), zijn terug te vinden via het berichtenscherf van OT. De OverstapRoute Mailings en De OverstapRoute Vlogs zijn terug te vinden op website van [De OverstapRoute](#).

Mei – juli 2026

De basisschool informeert ouders van leerlingen in groep 7 over de overstap naar praktijkonderwijs, vmbo met lwoo of ISK en licht de procedures [ZIB](#) en [ISK](#) toe. Zie hiervoor ook de stroomschema's [ZIB](#) en [ISK/NT2](#) die u kunt vinden op de [ZIB-pagina](#). Een ouderfolder over het ZIB-traject is beschikbaar zowel in het [Nederlands](#) als in het [Engels](#).

De basisschool informeert ouders of hun kind in aanmerking komt voor een IQ-test in groep 8 in het kader van ZIB. Een IQ-test kan door een onderzoeksbureau, óf door de basisschool zelf worden afgenomen. In het geval dat de basisschool zelf een IQ-test afneemt, is meer informatie te vinden in de [Beschrijving en Deelnameverklaring Afname ADIT of NIO door de basisschool 2026-2027](#) en de [Beschrijving en Deelnameverklaring Afname WISC-V of SON-R door de basisschool 2026- 2027](#).

Koers VO houdt de [landelijke criteria](#) aan voor afgifte van een pro-tlv of lwoo aanwijzing. Daarom gelden deze criteria óók voor het aanmelden voor een IQ-test in het kader van ZIB.

N.B. In geval van twijfel - als een leerling onverwacht bij het E7 moment net geen leerachterstanden van $\geq 25\%$ heeft – mag de leerling wél aangemeld worden voor de IQ-test.

Benodigde acties als het onderzoeksbureau een IQ-test afneemt

Mei – september (uiterlijk 1 oktober) 2026

Basisscholen vragen aan ouders toestemming voor de afname van de IQ-test. Als de IQ-testen door het onderzoeksbureau worden afgenomen, gebruikt de basisschool de [Toestemmingsverklaring 1 - Deelname ZIB 2026-2027](#). Deze deelnameverklaring staat vanaf mei 2026 op de [ZIB-pagina](#).

Vanaf november 2026 staat ook [Toestemmingsverklaring 2 - Delen uitslag IQ-test ZIB met vo-school 2026-2027](#) op de website (uitslag delen met vo-school via OT). Voor deelname aan ZIB voegt u alléén Toestemmingsverklaring 1 toe aan het ZIB aanmeldformulier in OT.

Toestemmingsverklaring 2 mag pas voorgelegd worden aan de ouders, nadat zij de uitslag van de IQ-test hebben ontvangen. Deze ondertekende toestemmingsverklaring bewaart u voor uw eigen administratie.

Als er al geldige IQ-gegevens in het dossier aanwezig zijn, wordt de leerling **niet** aangemeld voor ZIB, tenzij hiervoor toestemming is van De OverstapRoute. De basisschool kan hiervoor een e-mail met opgave van reden sturen naar deoverstaprout@koersvo.nl.

De basisschool zorgt ervoor dat de didactische gegevens geldig zijn volgens het overzicht toegestane toetsen. Dit overzicht is terug te vinden op de [ZIB-pagina](#).

De basisschool zorgt ervoor dat de schoolloopbaan goed is ingevuld. De schoolloopbaan moet vanaf groep 3 worden ingevuld, ook al heeft de leerling niet de gehele schoolloopbaan bij u of in Nederland op school gezeten. Dit is namelijk nodig om de juiste DLE-berekening te maken in het didactisch blok.

N.B.1. Als er géén DLE-berekening in het didactisch blok staat, moet deze handmatig worden toegevoegd. Zie hiervoor het Webinar ZIB op de berichtenpagina van OT.

N.B.2. Als er een <-teken bij de (DLE-)uitslag van toetsen in OT staat, kunt u het <- teken handmatig verwijderen om de achterstanden zichtbaar te maken. [Zie ook veelgestelde vraag 14 \(en eventueel ook 18\)](#) op de [ZIB-pagina](#).

Als er aandachtspunten zijn voor het belang van het onderzoek dan kunt u dat in tabblad 3 van het ZIB aanmeldformulier noteren bij 'Opmerkingen die in het belang zijn van het onderzoek'. U kunt hierbij ook toevoegen of u graag vooraf contact over wilt met het onderzoeksbureau.

De basisschool actualiseert de Schoolcontactpersoon ZIB in OT voor algemene mails van uw onderzoeksbureau. Dit doet u via Gegevens – Mijn onderzoeksbureau. Alléén als de schoolcontactpersoon ZIB is geregistreerd, kan het ZIB aanmeldformulier op definitief worden gezet en naar het onderzoeksbureau worden verzonden.

Hieronder vindt u een checklist voor de OT acties. Deze checklist kunt u gebruiken als het onderzoeksbureau een IQ-test afneemt. Controleert u of u al deze stappen heeft doorlopen voordat u het ZIB aanmeldformulier op definitief zet?

Checklist OT-acties voor aanmelding ZIB bij het onderzoeksbureau vóór 1 oktober 2026

Vóórdat u het aanmeldformulier ZIB in OT op definitief zet, controleert u per leerling of u onderstaand lijstje kunt afvinken.

- Is de schoolloopbaan vanaf groep 3 goed ingevuld, inclusief de doublures?
- Zijn de toetsuitslagen hetzelfde als in uw LAS?
- Zijn bij alle toetsuitslagen de DLE's ingevuld (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Zijn eventuele <-tekens voor DLE's weggehaald (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Noteer eventuele aandachtspunten die van belang zijn voor het onderzoek
- Upload in OT een volledig ondertekende Toestemmingsverklaring 1 – Deelname ZIB 2026-2027 via de knop 'Bijlage(n) toevoegen, boven het blokje toestemming ouders'.
- Is de Schoolcontactpersoon ZIB geactualiseerd?
- Zet de status van het formulier op Definitief. Daarmee is een leerling aangemeld voor een IQ-test bij het onderzoeksbureau.

Oktober – december 2026

Als u heeft aangegeven dat de ADIT geen passende IQ test is, kan het onderzoeksbureau contact met u opnemen om te bespreken wat een passende IQ-test is. De uitslag wordt in een dichte envelop naar de basisschool verstuurd met verzoek deze aan ouders te overhandigen.

De basisschool meldt vóór de kerstvakantie de leerlingen voor [ZIB Ronde 2](#) aan bij het onderzoeksbureau als blijkt dat zij n.a.v. de uitslag van de toetsen die op het B8 moment zijn afgenomen voldoen aan de [landelijke criteria](#) wat betreft de leerachterstanden.

De uitslag van de IQ test is bekend, en dan?

De basisschool vraagt ouders toestemming om de rapportage van de IQ-test aan het OKR in OT toe te voegen voor de vo-school. Hiervoor kan [Toestemmingsverklaring 2 – Delen uitslag ZIB met vo-school 2026-2027](#) gebruikt worden (voor eigen administratie). Toestemmingsverklaring 2 mag pas voorgelegd worden aan de ouders, nadat zij de uitslag van de IQ-test hebben ontvangen. Na toestemming van ouders, scant de basisschool de rapportage en voegt deze als bijlage toe aan het OKR via tabblad 6. De uitslag van de IQ-test noteert de basisschool in tabblad 2 van het OKR.

Als ouders de uitslag van het IQ-onderzoek niet willen delen met de vo-school, laat de basisschool vermelding van de uitslag achterwege en noteert in het OKR dat de leerling een IQ-onderzoek heeft gehad in het kader van ZIB, maar dat ouders de uitslag niet via OT willen delen. Zie hierover ook [Veelgestelde vragen 9 en 10](#) op de [ZIB-pagina](#).

Juni 2026 – uiterlijk 24 maart 2027 (vóór het definitieve schooladvies)

Indien nodig of wenselijk neemt de basisschool een [\(toegestane\) SE-vragenlijst](#) af. Dit is het geval als de leerling leerachterstanden in het pro/lwoo-gebied heeft, maar een IQ>90. De uitslag voegt de basisschool toe aan het OKR, zodat de vo-school deze kan gebruiken om een lwoo-aanwijzing aan te vragen.

N.B. SE-problematiek kan door Koers VO alleén meegewogen worden bij afgifte van een lwoo-aanwijzing als de didactische gegevens voldoen aan de [achterstandscriteria](#).

Januari 2027 – uiterlijk 24 maart 2027

Tussen 10 en 31 januari stelt de basisschool een voorlopig schooladvies op. Uiterlijk 24 maart stelt de basisschool een definitief schooladvies op, nadat de uitslag van de Doorstroomtoets bekend is. Als de basisschool niet beschikt over de uitslag van een IQ-test, wordt het schooladvies gebaseerd op de gegevens die wél bekend zijn.

De vo-school kan de pro-tlv of lwoo-aanwijzing aanvragen als de álle gegevens in orde zijn. Voordat de basisschool het OKR op definitief zet, wordt daarom per leerling gecontroleerd op onderstaande OT-acties kunnen worden afgevinkt.

Belangrijk voor basisscholen bij dossiers voor regulier praktijkonderwijs en vmbo-met-lwoo

Vóórdat u de OKR'en op definitief zet, controleert u per leerling of u onderstaand lijstje af kunt vinken.

- Is de schoolloopbaan vanaf groep 3 goed ingevuld en zijn de toetsuitslagen hetzelfde als in uw LAS?
- Staan de toetsgegevens van groep 8 in het OKR?
- Zijn bij alle toetsuitslagen de DLE's ingevuld (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Zijn eventuele <-tekens voor DLE's weggehaald (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Is de rapportage van de IQ-test bijgevoegd via tabblad 6 (bij toestemming van ouders)?

Benodigde acties als de basisschool een IQ-test afneemt

Mei – uiterlijk 18 september 2026

Als u zelf een IQ-test afneemt bij uw leerlingen dan ondertekent u (ieder schooljaar opnieuw) de [Deelnameverklaring Afname ADIT/NIO door de basisschool 2026-2027](#) of de [Deelnameverklaring Afname WISC-V/SON-R door de basisschool 2026-2027](#) en stuurt u deze uiterlijk vrijdag 18 september op naar De OverstapRoute via deoverstaproute@koersvo.nl. U doorloopt de stappen die in de deelnamebeschrijving staan beschreven. Heeft uw school verschillende locaties waar IQ-testen worden afgenomen? Dan stuurt u voor iedere locatie apart een ondertekende deelnameverklaring op.

Mei – september (uiterlijk 1 oktober) 2026

De basisscholen vragen aan ouders toestemming voor de afname van de IQ-test door middel van een eigen toestemmingsverklaring of door gebruik te maken van de toestemmingsverklaring van A-VISION. Deze verklaring is voor uw eigen administratie.

Als de ADIT/NIO geen passend IQ onderzoek is, óók als de ADIT/NIO bij de betreffende leerling niet individueel kan worden afgenomen, dan kan er alleen met toestemming van De OverstapRoute een ZIB aanmelding worden gedaan. De basisschool kan hiervoor een e-mail met opgave van reden sturen naar deoverstaproute@koersvo.nl.

In het geval dat er toestemming is voor aanmelding bij het onderzoeksbureau geldt het volgende:

- De basisschool zorgt ervoor dat de didactische gegevens geldig zijn volgens het overzicht toegestane toetsen. Dit overzicht is terug te vinden op de [ZIB-pagina](#).
- De basisschool zorgt ervoor dat de schoolloopbaan goed is ingevuld. De schoolloopbaan moet vanaf groep 3 worden ingevuld, ook al heeft de leerling niet de gehele schoolloopbaan bij u of in Nederland op school gezeten. Dit is namelijk nodig om de juiste DLE-berekening te maken in het didactisch blok.
N.B.1. Als er géén DLE-berekening in het didactisch blok staat, moet deze handmatig worden toegevoegd. Zie hiervoor het Webinar ZIB op de berichtenpagina van OT.
N.B.2. Als er een <-teken bij de (DLE-)uitslag van toetsen in OT staat, kunt u het <- teken handmatig verwijderen om de achterstanden zichtbaar te maken. Zie ook [veelgestelde vraag 14 \(en eventueel ook 18\)](#) op [ZIB-pagina](#).
- Als er aandachtspunten van belang zijn voor het onderzoek, kunt u die in tabblad 3 van het ZIB-aanmeldformulier noteren bij 'Opmerkingen die in het belang zijn van het onderzoek. U kunt hierbij ook toevoegen of u graag vooraf contact over wilt met het onderzoeksbureau.
- De basisschool actualiseert de Schoolcontactpersoon ZIB in OT voor algemene mails van uw onderzoeksbureau. Dit doet u via Gegevens – Mijn onderzoeksbureau. Alléén als de schoolcontactpersoon ZIB is geregistreerd, kan het ZIB-aanmeldformulier op definitief worden gezet en naar het onderzoeksbureau worden verzonden.

Hieronder vindt u een checklist voor de OT-acties die nodig zijn als u een leerling na toestemming van De OverstapRoute wilt aanmelden bij het onderzoeksbureau voor een passende IQ-test. Controleert u of u al deze stappen heeft doorlopen voordat u het ZIB-aanmeldformulier op definitief zet?

Checklist OT-acties voor aanmelding ZIB bij het onderzoeksbureau vóór 1 oktober 2026

Vóórdat u het aanmeldformulier ZIB in OT op definitief zet, controleert u per leerling of u onderstaand lijstje kunt afvinken.

- Is de schoolloopbaan vanaf groep 3 goed ingevuld, inclusief de doublures?
- Zijn de toetsuitslagen hetzelfde als in uw LAS?
- Zijn bij alle toetsuitslagen de DLE's ingevuld (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Zijn eventuele <-tekens voor DLE's weggehaald (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Noteer eventuele aandachtspunten die van belang zijn voor het onderzoek
- Upload in OT een volledig ondertekende Toestemmingsverklaring 1 – Deelname ZIB 2026-2027 via de knop 'Bijlage(n) toevoegen, boven het blokje toestemming ouders'.
- Is de Schoolcontactpersoon ZIB geactualiseerd?
- Zet de status van het formulier op Definitief. Daarmee is een leerling aangemeld voor een IQ-test bij het onderzoeksbureau.

Oktober – december 2026

Basisscholen nemen in deze periode zelf de IQ-testen af.

Als de basisschool zelf een WISC-V of SON-R afneemt vraagt zij vooraf toestemming aan De OverstapRoute. De basisschool stuurt het verzoek met onderbouwing en vermelding van OT-ID naar deoverstaproute@koersvo.nl

De uitslag van de IQ test is bekend, en dan?

De basisschool vraagt ouders toestemming om de rapportage van de IQ-test aan het OKR in OT toe te voegen voor de vo-school. Hiervoor kan [Toestemmingsverklaring 2 – Delen uitslag ZIB met vo-school 2026-2027](#) gebruikt worden (voor eigen administratie). Toestemmingsverklaring 2 mag pas voorgelegd worden aan de ouders, nadat zij de uitslag van de IQ-test hebben ontvangen. Na toestemming van ouders, scant de basisschool de rapportage en voegt deze als bijlage toe aan het OKR via tabblad 6. De uitslag van de IQ-test noteert de basisschool in tabblad 2 van het OKR.

Als ouders de uitslag van het IQ-onderzoek níet willen delen met de vo-school, laat de basisschool vermelding van de uitslag achterwege en noteert in het OKR dat de leerling een IQ-onderzoek heeft gehad in het kader van ZIB, maar dat ouders de uitslag niet via OT willen delen. Zie hierover ook [veelgestelde vragen 9 en 10](#) op de [ZIB-pagina](#).

Juni 2026 – uiterlijk 24 maart 2027 (vóór het definitieve schooladvies)

Indien nodig of wenselijk neemt de basisschool een [\(toegestane\) SE-vragenlijst](#) af. Dit is het geval als de leerling leerachterstanden in het pro/lwoo-gebied heeft, maar een IQ>90. De uitslag voegt de basisschool toe aan het OKR, zodat de vo-school deze kan gebruiken om een lwoo-aanwijzing aan te vragen.

N.B. SE-problematiek kan door Koers VO alleén meegewogen worden bij afgifte van een lwoo-aanwijzing als de didactische gegevens voldoen aan de [achterstandscriteria](#).

Januari 2027 – uiterlijk 24 maart 2027

Als leerlingen naar aanleiding van de toetsen die op het B8 moment zijn afgenomen wél in aanmerking komen voor ZIB, dan neemt de basisschool bij deze leerlingen alsnog een ADIT/NIO of WISC-V/SON-R af voordat u het OKR op definitief zet. Als de basisschool een WISC-V of SON-R afneemt, zie dan we werkwijze zoals beschreven bij oktober-december 2026.

Tussen 10 en 31 januari stelt de basisschool een voorlopig schooladvies op. Uiterlijk 24 maart stelt de basisschool een definitief schooladvies op, nadat de uitslag van de Doorstroomtoets bekend is. Als de basisschool niet beschikt over de uitslag van een IQ-test, wordt het schooladvies gebaseerd op de gegevens die wél bekend zijn.

De vo-school kan de pro-tlv of lwoo-aanwijzing aanvragen als de alle gegevens in orde zijn. Voordat de basisschool het OKR op definitief zet, wordt daarom per leerling gecontroleerd op onderstaande OT-acties kunnen worden afgevinkt.

Belangrijk voor basisscholen bij dossiers voor regulier praktijkonderwijs en vmbo-met-lwoo

Vóórdat u de OKR'en op definitief zet, controleert u per leerling of u onderstaand lijstje af kunt vinken.

- Is de schoolloopbaan vanaf groep 3 goed ingevuld en zijn de toetsuitslagen hetzelfde als in uw LAS?
- Staan de toetsgegevens van groep 8 in het OKR?
- Zijn bij alle toetsuitslagen de DLE's ingevuld (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Zijn eventuele <-tekens voor DLE's weggehaald (en daardoor de leerachterstanden zichtbaar)?
- Is de rapportage van de IQ-test bijgevoegd via tabblad 6 (bij toestemming van ouders)?

4. Veelgestelde vragen, de antwoorden zijn te vinden op de ZIB-pagina

1. Wat is het verschil tussen pro en lwoo?
2. Mijn basisschool gebruikt LVS- en/of SE- toetsen die niet opgenomen zijn in de 'Regeling screenings- en testinstrumenten'. Hoe moet ik hiermee omgaan?
3. Als er leerling- en leerkrachtversies bij de SE-vragenlijsten beschikbaar zijn, moeten zowel leerlingen als leerkrachten dan de vragenlijst maken?
4. Waar kan ik terecht met vragen over Onderwijs Transparant (OT)?
5. Is deelname aan ZIB verplicht?
6. Wanneer en hoe zet ik de gegevens in OT als een leerling niet mee hoeft te doen aan ZIB?
7. Wat zijn de gevolgen als ouders geen toestemming geven voor deelname aan ZIB (de IQ-test)?
8. Hoe verstuur ik het toestemmingsformulier voor deelname aan ZIB naar het onderzoeksbureau?
9. Wat moet ik als basisschool doen als ouders de uitslag van de IQ-test (via ZIB) niet willen delen met de basisschool?
10. Wat moet ik als basisschool doen als ouders geen toestemming geven voor het delen van de uitslag van de IQ-test met de vo-school?
11. Hoe onderbouw ik een schooladvies voor pro of lwoo, zéker als leerlingen niet eenduidige pro of lwoo toetsscores hebben?
12. Wat moet ik doen als mijn leerling een IQ >90 en achterstanden in het lwoo- en/of pro-gebied heeft, maar er géén sprake is van sociaal-emotionele problematiek?
13. Mijn leerling voldoet niet aan de criteria van de leerachterstanden, maar ik vind dat hij/zij wel lwoo nodig heeft vanwege SE-problematiek, bv. vanwege het welbevinden. Kan de vo-school toch lwoo aanvragen voor mijn leerling?
14. In OT zie ik geen leerachterstanden als er een <-teken bij de (DLE-) uitslag van toetsen staat. Hoe weet ik hoe groot de achterstand op deze toetsen is?
15. Wat moet ik doen als ik nog geen uitnodiging voor een IQ-onderzoek het ontvangen voor mijn leerling(en)?
16. Ik heb een vraag over de overstap naar een passende v(s)o-school
17. Hoe noteer ik een bandbreedte als IQ-uitslag in het OKR van OT? En kan een vo-school wel een lwoo-aanwijzing aanvragen met een disharmonisch profiel met een deel van het IQ >90?
18. OT berekent niet automatisch de DLE's in het toetsenblok van het ZIB-aanmeldformulier en het OKR. Hoe weet ik wat de DLE's en de leerachterstanden zijn?
19. Een ADIT of NIO is niet geschikt voor mijn leerling. Kan er een WISC-V of SON-R worden afgenomen?
20. Ik zie in OT geen vinkje bij de leerachterstanden detectie (LA detectie) maar in mijn LAS (ParnasSys/ESIS) zie ik dat er wel leerachterstanden zijn. Hoe kan dit?
21. Kan mijn leerling ná ZIB ronde 2 nog worden aangemeld voor ZIB?

5. Documenten die op de ZIB-pagina te vinden zijn:

1. ZIB Handboek
2. Kalender ZIB
3. Landelijke criteria
4. Overzicht toegestane screenings en testinstrumenten Iwoo en pro schooljaar 2026-2027 voor leerlingen die in 2026-2027 in de brugklas starten*
5. Beschrijving Deelnameverklaring ADIT of NIO door de basisschool 2026-2027
6. Beschrijving Deelnameverklaring Afname WISC-V of SON-R door basisschool 2026-2027
7. Declaratieformulier IQ-test door basisschool schooljaar 2025-2026
8. Folder ZIB – Informatie voor ouders
9. Folder ZIB – Information for parents (English)
10. Toestemmingsverklaring 1 – Deelname ZIB 2026-2027
11. Toestemmingsverklaring 2 – Deelname ZIB 2026-2027 (vanaf nov 2027)
12. Kader ZIB voor leerlingen groep 7 (met en zonder doublure)
13. Stroomschema ZIB
14. Kader ISK en NT2 bij de po-vo overstap
15. Stroomschema ISK NT2
16. ZIB ronde 2 n.a.v. B8 toetsmoment

**Zodra de nieuwe lijst voor het schooljaar 2027-2028 er is publiceren we die op de ZIB-pagina.*